

Predmet C-610/23 [Al Nasiria]

Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda

Datum podnošenja:

3. listopada 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Upravni sud u Solunu, Grčka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. lipnja 2023.

Tužitelj:

FO

Tuženik:

Ypourgos Metanastefsis kai Asylou

Predmet glavnog postupka

Zahtjev za poništenje odluke Neovisnog povjerenstva za pravne lijekove Ypourgosa Metanastefsis kai Asylou (Ministarstvo za useljavanje i azil) kojom je pravni lijek tužitelja protiv odluke kojom je odbijen njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen kao očigledno neosnovan.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje članka 46. Direktive 2013/32 u vezi s odredbama Direktive 2008/115 i s obzirom na članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima te tumačenje načela postupovne autonomije država članica, ekvivalentnosti i djelotvornosti – Članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

- Može li zakonodavac, s obzirom na važnost pravnog lijeka u smislu članka 46. Direktive 2013/32, zaključiti da postoji presumpcija nepropisnog

podnošenja tog pravnog lijeka i može li se, slijedom toga, odbiti taj pravni lijek kao očigledno neosnovan a da se predmet ne ispita u potpunosti i *ex nunc* (što dovodi i do toga da se ne određuje rok za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 22. stavkom 4. Zakona br. 3907/2011 i člankom 7. Direktive 2008/115) zbog toga što se podnositelj zahtjeva [za međunarodnu zaštitu] nije osobno pojavio pred povjerenstvom koje je ispitalo predmet?

2. (a) Ako treba smatrati da je pitanje obuhvaćeno načelom postupovne autonomije država članica, jesu li, u okviru ispitivanja načela ekvivalentnosti, istovjetna postupovna nacionalna pravna pravila ona kojima se uređuju postupci pred upravnim povjerenstvima kojima se podnose pravni lijekovi nacionalnog prava ili su to postupovna pravna pravila kojima se uređuje podnošenje meritornih pravnih lijekova (ili tužbi za poništenje) upravnim sudovima?

(b) Je li predviđanje obveze osobnog pojavljivanja (ili dostave potvrde iz članka 78. stavka 3. Zakona br. 4636/2019 u slučajevima u kojima je to predviđeno) u skladu s načelom djelotvornosti prava Unije, a osobito s učinkovitim izvršavanjem prava na djelotvorne pravne lijekove? Je li u tom kontekstu relevantno, s jedne strane, da presumpcija nepropisnog izvršavanja prava na podnošenje pravnog lijeka iz članka 97. stavka 2. Zakona br. 4636/2019 odgovara općem iskustvenom znanju i, s druge strane, da u okviru (prvostupanjskog) razmatranja zahtjevâ za međunarodnu zaštitu isto postupanje dovodi do presumpcije prešutnog povlačenja zahtjeva, a ne do odbijanja zahtjeva kao očigledno neosnovanog?

Relevantne odredbe prava Unije i sudska praksa Suda

Ugovor o funkcioniranju Europske unije: članak 78.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima (u dalnjem tekstu: Povelja): članak 47.

Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL 2013., L 180, str. 60.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svežak 12., str. 249. te ispravci SL 2020., L 76, str. 38. i SL 2020., L 415, str. 90.): članak 28., članak 31. stavak 8., članak 32. stavci 1. i 2. te članci 46. i 47.

Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svežak 13., str. 248. i ispravak SL 2020., L 76, str. 37.): članak 4.

Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljanu trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL 2008., L 348, str. 98.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 188.): članak 7. stavak 4. i članak 11. stavak 1.

Presude od 6. listopada 1982., Cilfit i drugi (283/81, EU:C:1982:335); od 21. prosinca 2011., NS (C-411/10 i C-439/10, EU:C:2011:865); od 31. siječnja 2013., D. i A. (C-175/11, EU:C:2013:45); od 7. studenoga 2013., X i drugi (od C-199/12 do C-201/12, EU:C:2013:720); od 17. prosinca 2015., Tall (C-239/14, EU:C:2015:824); od 26. veljače 2015., Shepherd (C-472/13, EU:C:2015:117); od 18. listopada 2018., E. G. (C-662/17, EU:C:2018:847); od 19. ožujka 2020., Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa) (C-564/18, EU:C:2020:218) i od 9. rujna 2020., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Odbijanje naknadnog zahtjeva – Rok za podnošenje pravnog lijeka) (C-651/19, EU:C:2020:681).

Relevantne odredbe nacionalnog prava

Grčki Ustav: članak 8., članak 20. stavak 1., članak 87. i članak 89. stavak 2.

Nomos 4636/2019, Peri Diethnous Prostasias kai alles diataxeis (Zakon br. 4636/2019 o međunarodnoj zaštiti i drugim odredbama) (FEK A' 169/1.11.2019): članci 2. i 4., članak 5. stavak 1., članak 9. stavak 1., članak 15., članak 78. stavci 3. i 9., članci 81. i 92., članak 95. stavak 1. te članak 97. stavak 2.

Nomos 4375/2016, Organosi kai leitourgia Ypiresias Asylou, Archis Prosfygon, Ypiresias Ypodoxis kai Taftopoiisis systasi Genikis Grammateias Ypodoxis, prosarmogi tis Ellinikis Nomothesias pros tis diataxeis tis Odigias 2013/32/EE tou Evropaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou „schetika me tis koines diadikasies gia ti chorigisi kai anaklisi tou kathestotos diethnous prostasias (anadiatyposi)”, diataxeis gia tin ergasia dikaiouchon diethnous prostasias kai alles diataxeis (Zakon br. 4375/2016 o organizaciji i funkcioniranju Službe za azil, Tijela za pravne lijekove i Službe za prihvati i identifikaciju, o osnivanju Glavnog tajništva za prihvati, usklajivanju grčkog zakonodavstva s odredbama Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (preinačena) [(SL 2013., L 180, str. 60.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 249. te ispravci SL 2020., L 76, str. 38. i SL 2020., L 415, str. 90.)], odredbama o zapošljavanju korisnika međunarodne zaštite i drugim odredbama) (FEK A' 51/3.4.2016) i naknadne izmjene iz Zakona br. 4399/6.4.2016: članak 4. stavak 1.

Nomos 3907/2011, Idrysi Ypiresias Asylou kai Ypiresias Protis Ypodoxis, prosarmogi tis ellinikis nomothesias pros tis diataxeis tis Odigias 2008/115/EK „schetika me tous koinous kanones kai diadikasies sta krati-meli gia tin epistrofi

ton paranomos diamenonton ypikoon triton choron” kai loipes diataxeis (Zakon br. 3907/2011 o osnivanju Službe za azil i Službe za prvi prihvat, usklađivanju grčkog zakonodavstva s odredbama Direktive 2008/115/EZ o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom i drugim odredbama (FEK A' 7/26.1.2011): članak 22. stavak 4.

Sažet prikaz činjenica i postupka

- 1 Tužitelj iz glavnog postupka, irački državljanin, podnio je 28. veljače 2019. zahtjev za međunarodnu zaštitu Perifereiako Grafeiou Asylou Samou (Regionalni ured za azil u Samosu, Grčka), pri čemu je izjavio da je napustio svoju zemlju podrijetla jer je zbog sektaškog sukoba njegov život ugrožavala „paravojna skupina”.
- 2 Nakon što je u pogledu tužitelja utvrđeno da je bio žrtva teškog fizičkog nasilja, s njim je 24. veljače 2020. proveden intervju u Perifereiako Grafeiou Asylou Thessalonikis (Regionalni ured za azil u Solunu, Grčka). Tom je prilikom u pogledu razloga zbog kojih je bio primoran napustiti svoju zemlju podrijetla izjavio da je bio u ljubavnoj vezi s jednom djevojkom i da je to ugrožavalo njegov život jer je pleme donijelo odluku da ga se ubije. Zbog toga je napustio Irak i otišao u Tursku, odakle je ušao u Grčku.
- 3 Tijekom upravnog postupka za razmatranje njegova zahtjeva tužitelj je predočio dokument koji je upućen svim plemenima i u kojem je naložena njegova smrt zbog lošeg ponašanja prema tim plemenima. Tužitelj je izjavio da se ne želi vratiti u svoju zemlju podrijetla jer bi u tom slučaju bio ubijen.
- 4 Odlukom Regionalnog ureda za azil u Solunu njegov je zahtjev odbijen 18. svibnja 2020. jer se smatralo da njegove tvrdnje nisu pouzdane, dok navedeni dokument nije priznat kao sveobuhvatan dokaz.
- 5 Tužitelj je protiv te odluke 27. kolovoza 2021. podnio žalbu u upravnom postupku Neovisnom povjerenstvu za pravne lijekove. U trenutku podnošenja pravnog lijeka obaviješten je o tome da je ispitivanje tog pravnog lijeka određeno za 11. listopada 2021. i da se na taj datum treba osobno pojaviti pred nadležnim Neovisnim povjerenstvom za pravne lijekove, osim ako ne bude zakonito boravio u Kentru Ypochis kai Taftopoiisis (Centar za prihvat i identifikaciju, Grčka, u dalnjem tekstu: KYT) ili ako mu ne bude određeno ograničenje kretanja ili obveza boravka u mjestu izvan regije Atika.
- 6 Međutim, tužitelj se na dan saslušanja nije osobno pojавio pred Neovisnim povjerenstvom za pravne lijekove. Slijedom toga, nakon što je utvrdilo da tužitelj nije boravio u KYT-u, da mu nisu određena ograničenja kretanja te da nisu postojali razlozi više sile, Neovisno povjerenstvo za pravne lijekove donijelo je odluku o odbijanju pravnog lijeka kao očigledno neosnovanog, pri čemu nije

ispitalo njegov meritum te je naložilo mjeru vraćanja bez mogućnosti dobrovoljnog odlaska iz zemlje.

- 7 Tužitelj je sudu koji je uputio zahtjev podnio tužbu za poništenje odluke Neovisnog povjerenstva za pravne lijekove (u dalnjem tekstu: pobijana odluka).

Glavni argumenti tužitelja iz glavnog postupka

- 8 Tužitelj tvrdi, među ostalim, da je pobijana odluka donesena bez zakonitog i dovoljnog obrazloženja. Konkretnije, tvrdi da je njegov pravni lijek nezakonito odbijen isključivo zbog toga što nije bio prisutan prilikom ispitivanja tog pravnog lijeka, pri čemu nije na odgovarajući način ispitan ni meritum pravnog lijeka, s obzirom na to da se nije mogao pojavit u saslušanju zbog razloga više sile i, konkretno, zbog finansijskih poteškoća koje su ga spriječile u tome da iz Soluna, gdje boravi, dođe do Atene.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 9 Direktive 2011/95 i 2013/32, koje su dio zajedničkog europskog sustava azila, prenesene su u nacionalni pravni poredak Zakonom br. 4363/2019. U skladu s člankom 92. tog zakona, koji odgovara članku 46. Direktive 2013/32 o pravu na učinkoviti pravni lijek pred sudom, podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ima pravo podnijeti žalbu u upravnom postupku protiv prvostupanske odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
- 10 Člankom 4. stavkom 1. Zakona br. 4375/2016, kako je izmijenjen Zakonom br. 4399/2016, osnovana su neovisna povjerenstva za pravne lijekove koja su zadužena za ispitivanje pravnih lijekova podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu kako bi se u pravnom pogledu i u pogledu merituma ispitale prvostupanske odluke o odbijanju zahtjeva.
- 11 Kako bi se osigurala potrebna postupovna jamstva, predviđeno je da se ta povjerenstva, koja se definiraju kao „kvazi-sudbena tijela”, većim dijelom sastoje od sudaca u aktivnoj službi (suci redovnih upravnih sudova). Članovi povjerenstava osobno su i funkcionalno neovisni u izvršavanju svojih dužnosti.
- 12 Osim toga, osigurava se načelo nepristranosti, s obzirom na to da povjerenstva imaju svojstvo treće strane u odnosu na uključene strane i ne predstavljaju državnu upravu.
- 13 Odluke koje ta povjerenstva donose u pogledu žalbi u upravnom postupku protiv upravnih odluka nakon podrobnog ispitivanja u pravnom pogledu i u pogledu merituma te uz navođenje potpunog, određenog i konkretnog obrazloženja, obvezuju stranke jer se mogu pobijati samo tužbom u sudskom postupku, odnosno zahtjevom za poništenje pred upravnim sudom.

- 14 S obzirom na navedeno neovisna povjerenstva za pravne lijekove nisu sudovi u skladu s onim što se utvrđuje Ustavom, nego povjerenstva koja izvršavaju sudbenu vlast u smislu članka 89. stavka 2. Ustava.
- 15 Osim toga, člankom 97. stavkom 2. Zakona br. 4636/2019 predviđa se da podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ima obvezu osobnog pojavljivanja u postupcima pred neovisnim povjerenstvima za pravne lijekove. Jedini slučajevi u kojima se ne treba pojaviti osobno nabrojani su u članku 78. stavku 3. Riječ je o slučajevima u kojima podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu boravi u ustanovama za prihvat ili boravak ili mu je određeno ograničenje kretanja ili obveza boravka na određenom mjestu te ga u tim slučajevima može zastupati odvjetnik ili može dostaviti potvrdu kojom se dokazuje postojanje jednog od tih slučajeva. Ako se podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne pojavi osobno (ili ne dostavi potvrdu iz članka 78. stavka 3. navedenog zakona), njegov se pravni lik odbija kao očigledno neosnovan jer se pretpostavlja da je podnositelj zahtjeva podnio pravni lik samo kako bi odgodio ili onemogućio izvršenje prethodne ili predstojeće odluke o prisilnom istjerivanju ili kako bi na bilo koji drugi način odgodio ili onemogućio svoje udaljavanje.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu ističe da prema ustaljenoj sudske praksi značajke pravnog lijeka predviđenog u članku 46. Direktive 2013/32 moraju biti određene u skladu s člankom 47. Povelje, na temelju kojeg svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lik pred sudom, pri čemu se poštuju uvjeti predviđeni tim člankom (presuda od 18. listopada 2018., E. G., C-662/17, EU:C:2018:847, t. 47. i navedena sudska praksa).
- 17 Međutim, kada u određenom području u pravu Unije ne postoje pravila, unutarnji pravni poredak svake države članice treba uspostaviti postupovna pravila za sudske postupke koji trebaju osigurati zaštitu prava pojedinaca na temelju načela procesne autonomije, ali pod uvjetom da ona nisu nepovoljnija od onih koja uređuju slične situacije u unutarnjem pravu (načelo ekvivalentnosti) i da ne čine u praksi nemogućim ili pretjerano otežanim korištenje prava dodijeljenih pravom Unije (načelo djelotvornosti) (presuda od 19. ožujka 2020., Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, t. 63. i od 9. rujna 2020., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Odbijanje naknadnog zahtjeva – Rok za podnošenje pravnog lijeka), C-651/19, EU:C:2020:681, t. 34.).
- 18 Direktiva 2013/32 ne sadržava posebne odredbe o pojavljivanju podnositelja zahtjeva pred tijelom koje ispituje učinkoviti pravni lik u smislu članka 46. Direktive ili o posljedicama nepoštovanja te postupovne obveze. Stoga se može zaključiti da su određivanje obveze osobnog pojavljivanja u skladu s člankom 97. stavkom 2. Zakona br. 4636/2019 (ili dostave potvrde u skladu s člankom 78. stavkom 3. navedenog zakona) te predviđanje odbijanja pravnog lijeka kao očigledno neosnovanog u slučaju nepoštovanja obveza obuhvaćeni načelom postupovne autonomije država članica i mogu se dodatno ispitati samo u pogledu poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti.

- 19 Preduvjet za to da se smatra da je zahtjev za međunarodnu zaštitu očigledno neosnovan jest, u skladu s člankom 32. Direktive 2013/32, da se smatra da je zahtjev neosnovan, odnosno da je zahtjev razmatran sadržajno. Međutim, u skladu s člankom 97. stavkom 2. Zakona br. 4636/2019, ako se podnositelj zahtjeva osobno ne pojavi na raspravi o pravnom lijeku, zahtjev se odbija kao očigledno neosnovan, ali se pritom ne ispituje meritorno. Osim toga, u skladu sa zajedničkim tumačenjem članka 46. stavaka 1. i 3. Direktive 2013/32 i članka 97. Zakona br. 4636/2019, učinkovit pravni lijek predviđen grčkim pravom na temelju žalbe u upravnom postupku protiv upravne odluke treba osigurati da se u potpunosti i *ex nunc* ispitaju činjenična i pravna pitanja, što nije slučaj kada se podnositelj zahtjeva osobno ne pojavi pred žalbenim tijelom, odnosno pred neovisnim povjerenstvom za pravne lijekove. Stoga treba ispitati je li članak 97. stavak 2. Zakona br. 4636/2019 u skladu s člankom 46. Direktive 2013/32.
- 20 Kad je riječ o poštovanju načela ekvivalentnosti, valja napomenuti da se, s obzirom na to da neovisna povjerenstva za pravne lijekove izvršavaju sudbenu vlast, ali nisu priznata kao sudovi u skladu s onim što se utvrđuje Ustavom, postavlja pitanje određivanja istovjetnog postupka predviđenog nacionalnim pravom s kojim treba usporediti osporavani postupak pred tim povjerenstvima.
- 21 Konkretno, postavlja se pitanje treba li pravna pravila o kojima je riječ provjeriti s obzirom na pravna pravila koja su na snazi u postupku pred drugim upravnim tijelima koja ispituju žalbe u upravnim postupcima protiv upravnih odluka (kada ne postoji jedinstveni okvir postupovnih pravnih pravila, nego drukčija pravna pravila za svaku instituciju i, u svakom slučaju, kada ne postoji obveza da se podnositelj zahtjeva osobno pojavi prilikom odlučivanja o pravnom lijeku, nego ga može zastupati branitelj ili neka druga osoba) odnosno s obzirom na pravna pravila primjenjiva na meritorne pravne lijekove ili tužbe za poništenje pred upravnim sudom (postupak u kojem, s jedne strane, zainteresirana strana nije dužna pojaviti se osobno, nego je može zastupati odvjetnik i, s druge strane, u slučaju meritornih pravnih lijekova kada se drugi pravni lik može podnijeti pod određenim uvjetima ako prvi pravni lik bude odbijen).
- 22 To pitanje odnosi se na tumačenje članka 46. Direktive 2013/32, odnosno na ocjenu u pogledu materijalne prirode postupka ispitivanja učinkovitog pravnog lijeka predviđenog tim člankom, a ne na obično ispitivanje sličnosti odgovarajućih postupovnih pravnih pravila, koje treba provesti sud koji je uputio zahtjev (vidjeti presudu Suda od 9. rujna 2020., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Odbijanje naknadnog zahtjeva – Rok za podnošenje pravnog lijeka), C-651/19, EU:C:2020:681, t. 37. i 38.).
- 23 Osim toga, kad je riječ o poštovanju načela djelotvornosti, može se tvrditi da se sporna odredba članka 97. stavka 2. Zakona br. 4636/2019 opravdava razlozima urednog i brzog odvijanja postupka razmatranja zahtjevâ za međunarodnu zaštitu jer se njome osigurava da podnositelji zahtjeva za međunarodnu zaštitu ostanu zainteresirani za ishod njihova pravnog lijeka i da se još uvijek nalaze na grčkom državnom području kako bi se izbjeglo da se gubi dragocjeno vrijeme na

ispitivanje merituma pravnih lijekova koji nisu relevantni za same podnositelje zahtjeva i kako bi se na taj način ubrzalo ispitivanje drugih pravnih lijekova.

- 24 Nasuprot tomu, može se usto tvrditi da navedena odredba onemogućuje ili pretjerano otežava primjenu prava Europske unije. S jedne strane, tom odredbom podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu određuje se nerazmjeran teret jer su obvezni (osim ako nisu obuhvaćeni jednom od iznimki predviđenih člankom 78. stavkom 3. Zakona br. 4636/2019) doći u sjedišta neovisnih povjerenstava za pravne lijekove u Ateni samo kako bi se dokazala njihova prisutnost, a ne kako bi se s njima proveo intervju, pri čemu ih ne može zastupati odvjetnik ili neka druga osoba. S druge strane, predviđa se da je posljedica nepoštovanja tog postupovnog zahtjeva presumpcija nepropisnog izvršavanja prava na pravni lijek i, slijedom toga, pravni lijek treba odbiti kao očigledno neosnovan.
- 25 Kad je riječ, konkretno, o odbijanju pravnog lijeka kao očigledno neosnovanog bez meritornog ispitivanja, valja naglasiti, kao prvo, da je u skladu s Direktivom 2013/32 nepoštovanje obveze komunikacije s tijelima povezano s presumpcijom prešutnog odustanka od zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a ne s odbijanjem zahtjeva kao očigledno neosnovanog.
- 26 Kao drugo, odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao očigledno neosnovanog prepostavlja, u skladu s izričitim tekstom članka 32. stavka 2. Direktive 2013/32, da je zahtjev barem neosnovan. Taj uvjet nije predviđen člankom 97. stavkom 2. Zakona br. 4636/2019, kojim se uređuje samo postupak pred neovisnim povjerenstvima za pravne lijekove i kojim se predviđa odbijanje pravnog lijeka u skladu s člankom 46. Direktive 2013/32 kao očigledno neosnovanog, što odgovara odbacivanju pravnih lijekova nacionalnog prava kao nedopuštenih zbog formalnih razloga bez ispitivanja merituma predmeta.
- 27 Kao treće, odbijanje zahtjeva kao očigledno neosnovanog ima šire posljedice jer dovodi do toga da se ne određuje rok za dobrovoljni odlazak i da se određuje zabrana ulaska državljaninu treće zemlje (vidjeti članak 7. stavak 4. i članak 11. stavak 1. točku (a) Direktive 2008/115).
- 28 Kao četvrto, čini se da činjenična osnova presumpcije iz članka 97. stavka 2. Zakona br. 4636/2019 ne odgovara općem iskustvenom znanju i logici jer je do nepojavljivanja osobe pred neovisnim povjerenstvom za pravne lijekove moglo doći zbog razloga koji nisu povezani s namjerom sprečavanja ili odgode izvršenja prethodne ili predstojeće odluke o prisilnom istjerivanju ili udaljavanja podnositelja zahtjeva na neki drugi način, osobito s obzirom na činjenicu da povjerenstva ne donose odluke isti dan i, slijedom toga, pojavljivanje podnositeljâ zahtjeva za međunarodnu zaštitu pred povjerenstvima na dan rasprave ni na koji način ne olakšava izvršenje mjere vraćanja u slučaju odbijanja pravnog lijeka.
- 29 Kao peto i posljednje, člankom 46. stavkom 11. Direktive 2013/32 predviđa se da države članice mogu utvrditi uvjete pod kojima se smatra da je došlo do prešutnog

povlačenja ili odustanka od pravnog lijeka, kao i pravna pravila o postupku koji se treba primjenjivati, dok, nasuprot tomu, ona ne sadržava nijednu odredbu o mogućnosti odbijanja pravnih lijekova kao očigledno neosnovanih.

- 30 Stoga nije jasno može li se navedeno u pogledu mogućnosti donošenja zaključka o presumpciji prešutnog povlačenja ili odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao očigledno neosnovanog izravno ili po analogiji primijeniti na slučajeve pravnih lijekova.
- 31 S obzirom na navedene poteškoće u tumačenju značenja relevantnih odredbi prava Unije sud koji je uputio zahtjev smatra da je Sudu potrebno uputiti prethodna pitanja.

RADNI DOKUMENT